

Projectnummer : 5306

Titel Nederlands : Ontwikkeling stekmethode bij Trachelium

Plaats (en) uitvoering : Proefstation voor Glasgroente en Bloemisterij (PGB i.o.)

Projectleider : A.P. van der Hoeven

Contactpersonen : ir. G.W.H. Welles, hoofd afdeling Teelt en Kasklimaat.

Betrokken personen bij het project : Ir. M.H. Esmeijer en C. Zwinkwls

Titel Engels : Develop method for cuttings by Trachelium

Projectbeschrijving

Inleiding, probleem- en doelstelling

Trachelium heeft zich sinds de introductie in 1984 ontwikkeld tot een van de belangrijkste zomerbloemen. Er is een groeiende belangstelling voor Trachelium als tussenteelt in de zomer op bedrijven met jaarrondchrysanthen (Hogeboom, 1993). Er zijn aanwijzingen dat Trachelium nog verder kan groeien als de belangrijkste knelpunten in de teelt worden opgelost. Het grootste probleem bij de teelt is de ongelijkheid in groei en bloei, waardoor geen goede teeltplanning mogelijk is en oogstverliezen kunnen optreden van méér dan 50 % (Neijentap, 1993). Bij bloei in de herfst is de ongelijkheid groter dan bij bloei in voorjaar en zomer (Van der Hoeven e.a., 1993). De heterogeniteit belemmert de verdere ontwikkeling tot jaarrondteelt, alsmede het onderzoek aan dit gewas. Het is van een aantal gewassen, onder andere chrysanthe, bekend dat stekken gelijkmatiger groeien en bloeien dan zaailingen. Sprau (1986) en Shilo (1994) kregen met stekken van trachelium een betere en vroegere bloei dan met planten uit zaad (hier zaailingen genoemd). Trachelium wordt in Nederland nog alleen via zaad vermeerderd, mede omdat er geen geschikte methode voor stekbeworteling is. Ervaringen van vermeerderders wijzen uit dat het bewortelen een moeilijk proces is. Enkele onderzoekers hebben een begin gemaakt met de beworteling van Trachelium (Shilo, 1994; Sprau, 1986; Van der Krogt, pers. med.). Oriënterend onderzoek op het PTG wees uit dat beworteling goed mogelijk is (Poot, 1994). Er is echter nog geen methode met een acceptabel slagingspercentage gevonden. De verkregen resultaten, gecombineerd met nieuwe aanwijzingen uit het buitenland geven voldoende aanleiding om het onderzoek naar beworteling van stekken voort te zetten.

Doel:

2201693

Het ontwikkelen van een stekmethode bij *Trachelium*.

Motivatie:

De verwachting is dat stekken een gelijkmatigere groei en bloei geven dan zaailingen. De slagingskans en efficiëntie van vervolgonderzoek naar verbeterde sturing van groei en bloei worden hiermee sterk vergroot. Daarnaast zal het een nieuwe impuls kunnen geven aan de ontwikkeling van de teelt van *Trachelium* in Nederland.

Werkwijze:

De volgende fasering wordt aangehouden:

- Ontwikkeling stekmethode; 12 maanden;
- Bloeigedrag van stekken nagaan; 6 Maanden;
- Toetsen van bewortelingsmethode in de praktijk; 6 maanden.

Het onderzoek zal het eerste jaar vooral gericht zijn op het ontwikkelen van een stekbewortelingsmethode. Bij voldoende resultaat zal de methode getoetst moeten worden onder praktijkomstandigheden, op een gespecialiseerd bewortelingsbedrijf. Het bloeigedrag van stekken en zaailingen zal in teeltexperimenten worden vergeleken.

Om over stekken te kunnen beschikken moeten er moederplanten worden geteeld. Tevens zijn jonge planten nodig om kopstekken te kunnen bewortelen. In een serie stekproeven zullen effecten van de volgende factoren worden onderzocht:

- bewortelingsmedium, waaronder los stekmengsel en (pers-)potten;
- bewortelingshormoon, zowel hormoonsoort als concentratie;
- stekmateriaal (stekgrootte, en -herkomst);
- temperatuur, zowel ruimte- als bodemtemperatuur;
- fungiciden, ter voorkoming van *Botrytis* en effect op beworteling (toxiciteit).

De projectduur bedraagt twee jaar. Begindatum 01-10-94. Per maand kan ongeveer één proef worden uitgevoerd.

Verslaglegging/evaluatie

Evaluatie zal plaatsvinden na elke bewortelingsproef. Elk kalenderjaar zal verslag worden gedaan van de resultaten via het projectverslag. De voor de praktijk belangrijke resultaten worden in vakbladen gepubliceerd.

Outillage:

Voor dit onderzoek is nodig een kas van ca 150 m² met daglengteregeeling voor de teelt van moederplanten en zaailingen. Verder is op een gedeelte van ca 50 m² in die kas teelttabletten en een mistinstallatie voor de beworteling gewenst.

Organisatie:

Het project zal worden uitgevoerd door de gewasonderzoeker *Trachelium* op het PGB. Regelmatig zal een begeleidingsgroep,

bestaande uit vertegenwoordigers van DLV, VGB, plantleveranciers en de projectleider de voortgang in het onderzoek bespreken.

Begroting:

Personele kosten voor twee jaar

	Mensjaren	Kosten
Ac. Begeleiding (M. Esmeijer)	0.05	f 8.750,==
HBO. Projectleiding (A. v.d. Hoeven)	0,40	25.200,==
Uitvoering	0,40	39.200,==
Assistentie (6 Maanden) stagiaires		6.000,==

Totaal		f 79.150,==

Materiële kosten:

Verduisteringsinstallatie.....
Mistinstallatie.....
Kasruimte; 150 m2 á f 100,== f 15.000,==0

Relatie tot overig onderzoek

- Project 2201; Kwalitatieve effecten van assimilatiebelichting (bloeiverbetering *Trachelium*).
- Voorgaand bewortelingsonderzoek van stagiair D. Poot (zie verslag afstudeeropdracht).

Literatuur

Sprau, G., 1986. *Trachelium caeruleum*- Blüte im Mai durch langtagbehandlunh. Gartenbauliche Versuchsberichte 25:182-187.

Hoeven, A. P. van der, C. Zwinkels en J. Nijentap, 1993. *Trachelium*: onderbreking nog niet aan te bevelen.

Hogeboom, W., 1993 Tussenteelt zomerbloemen lonend voor chrysantenteeltbedrijven. Vakblad voor de Bloemisterij 48 (30): 26-29.

Nijentap, J., 1993. *Trachelium* reageert onvoorspelbaar op verduisteren. Vakblad voor de Bloemisterij 18:37.

Krogt, Th.M., 1994. Pers. mededelingen via een Faxbericht.

Shilko, R. Flowering of some LDPs in response to photoperiodic lighting regimes. Third Int. Symp. 1994 Artificial Lighting (ISHS) p. 51.

Poot, D., 1994. Vegetatieve vermeerdering *Trachelium caeruleum*.